

In dit nummer het laatste nieuws vanuit de werkgroepen, een bijzondere vondst bij Tiel en meer informatie over een interessante archeologische tentoonstelling van afdeling 16 (Nijmegen e.o.).

Deze nieuwsbrief ontvang je vier keer per jaar als aanvulling op het AWN Magazine. Veel leesplezier!

Agenda	Omschrijving
t/m 20 september 2023	Insturen aanvragen projectsubsidies in het kader van Faro Uitvoeringsagenda 1. Zie deze link.
22 september van 12.00 - 18.00 uur	Netwerkdag Conflictarcheologie: conflict, oorlog en onderdrukking in Zuid-Holland. Locatie: Kasteel van Rhoon, Dorpsdijk 63, 3161 KD Rhoon. Voor programma en aanmelden zie website .
1 oktober t/m 29 oktober	Tentoonstelling: Sloebers van de Waalkade. Te zien in het Besiendershuis te Nijmegen. Zie ook: archeologische tentoonstelling onder de aandacht.
4 november (save the date!)	Landelijk AWN symposium: Innovatieve Technieken in de Archeologie. Schouwburg Cuijk. Houd het Magazine in de gaten voor meer informatie!
11 november 12.00-17.30 uur	3e WGMA studiedag over geofysica (bodemradar) in de Romeinse Herberg in het Archeon te Alphen aan de Rijn. €25,- voor AWN leden (incl. lunch!). Opgave nog mogelijk via: wgma@awn-archeologie.nl . Zie voor meer informatie de website .
15, 16, 17 november	Reuvensdagen in Hoorn. Bezoek de website voor meer informatie.

Vanuit het landelijk bestuur

Regie van vrijwilligers
Het dagelijks bestuur bestaande uit Hetty en Harmen is op bezoek geweest bij de gedeputeerde van Noord-Holland om te praten over de rol van vrijwilligers in de archeologie in diezelfde provincie. De AWN is bang dat het steunpunt hier regie wegneemt van vrijwilligers. Daarnaast hebben we in een brief naar alle nieuw gekozen statenleden van de Provinciale Staten duidelijk gemaakt dat we graag inzicht willen in de rol, het functioneren en de financiering van de steunpunten.

Nieuwe Archeohotspot geopend
In kasteel Ammersoyen (te Ammerzoden) is een nieuwe Archeohotspot annex 'schervenlab' geopend. [Hier](#) vind je meer praktische informatie.

Save the date!
Op 4 november zal er een landelijk AWN symposium plaatsvinden in Cuijk. Momenteel is afdeling 16 druk met de voorbereidingen en we hopen binnenkort met meer informatie te komen over het programma en de wijze van aanmelden.

Subsidieaanvraag voor ondersteuning landelijk
Gewerkt wordt aan het opstellen van een subsidieaanvraag voor ondersteuning van het landelijk AWN ten behoeve van de afdelingen. In het verleden werd aan landelijke vrijwilligersclubs standaard subsidie verleend voor een klein ondersteunend bureau. Rond 2011 zijn deze subsidies afgeschaft. Dat wreekt zich nu er zoveel van vrijwilligersclubs wordt gevraagd en de vrijwilligers afhaken of bij voorbaat al afzien van enige inzet, gezien een te grote, te lang durende onvrijwillige werkdruk als er vanuit publieksperspectief 'hobbels' te nemen of kuilen te slechten zijn'.

Project: Amateurarcheologen en hun (dreigende) verweesde collecties/ervaringen
De pilot met de Universiteit Leiden is in uitvoering. Zie voor ons project [deze](#) link. Een klein aantal leden van ons wordt nu geïnterviewd door studenten. Voor vervolgprojecten, in het najaar met studenten van de hogeschool Saxion, nodigen wij u van harte uit ook uw vrijwilligerservaringen te delen. Meld u aan bij Céline den Engelsman, via medewerker@awn-archeologie.nl. Nog vragen? Bel Hetty Laverman, 06 23 61 83 14.

Projectaanvraag: Erfgoed 'buiten Malta'
Een ander initiatief is Erfgoed 'buiten Malta' waarin AWN met de professionele sector wil onderzoeken of er meer mogelijkheden voor vrijwilligers en geïnteresseerde burgers zijn om archeologie te beoefenen in al zijn facetten. De aanvraag is in voorbereiding. Vanuit AWN werken Norbert Eeltink, bestuurslid inhoudelijke archeologie, en Hetty Laverman, als waarnemend voorzitter, mee.

Oproep!
Ten slotte komen we graag in contact met leden die zich op een of andere manier bestuurlijk of ondersteunend voor de AWN willen inzetten. We zoeken vooral mensen die plezier hebben zich ergens in te verdiepen of zich ergens sterk voor willen maken. Klinkt dit als iets voor jou? Neem dan vrijblijvend contact op met Hetty Laverman, via vicevoorzitter@awn-archeologie.nl

Vanuit Archeologie in Nederland/AWN Magazine

Binnenkort zal er een boekenpakket in de verkoop gaan, waarbij leden en niet-leden tegen zeer schappelijk tarief een aantal oudere boeken kunnen aanschaffen. Houd hiervoor het aankomende AWN Magazine in de gaten, hier zal meer informatie te vinden zijn.

Van de werkgroep Belangenbehartiging

Ondersteuning LKCA
Het LKCA, het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, zet zich ook voor ons AWN in. Dat zou je niet direct bedenken. Zo hebben we tijdelijk ondersteuning kunnen regelen voor onze vereniging in de vorm van een parttime medewerker. Het LKCA zet zich ook in om landelijke vrijwilligersverenigingen zoals wij (weer) structureel een 'financieel steuntje in de rug' te geven. Zodat de hobbels en kuilen in vrijwilligersorganisaties zo goed mogelijk geslecht kunnen worden. Zodat vrijwilligersverdiensten meer behapbaar, leuk en inspirerend blijft. En organisaties zoals wij hun publieke, onafhankelijke functie kunnen blijven vervullen. Dat is essentieel in een gezonde samenleving en essentieel voor enthousiaste vrijwilligers om hun inzet behapbaar te houden.

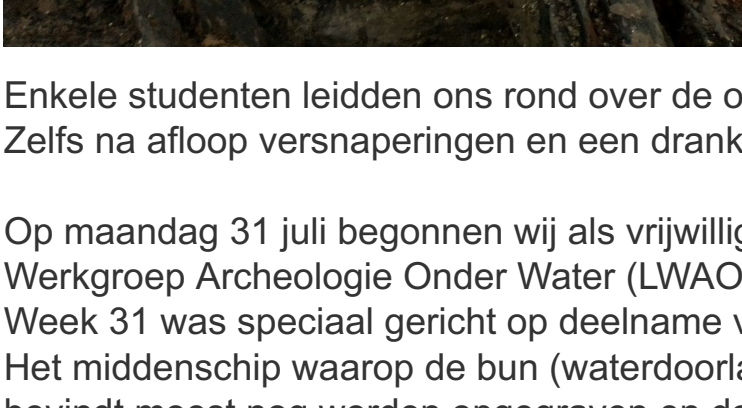
Omgevingswet per 1 januari 2024 daadwerkelijk in werking
Nog zeer veel gemeenten hebben geen Omgevingsvisie opgesteld. En 130 gemeenten hebben nog geen ambtenaar die op archeologisch erfgoed kan inspelen. Hoe staat uw gemeente ervoor? Google eens op de naam van uw gemeente en 'Omgevingsvisie/Omgevingswet' of bel met uw gemeente en vraag wie er u informatie kan geven. Vraag uw AWN afdeling of er iemand actief is op dat vlak.
Wilt u weten welk ondersteuningsaanbod AWN samen met Heemschut heeft? Klik op [deze](#) link. NB leden die andere leden wegwijs willen maken over hoe om te gaan met de invoering van de Omgevingswet zijn van harte welkom. Bel met Hetty Laverman, 06 23 61 83 14.

Voortgang in werking treden van Verdrag van Faro Uitvoeringsagenda 1
Hoe wil het Erfgoedveld zelf invulling geven aan het Verdrag van Faro? Om hier zicht op te krijgen is het [Faro platform](#) gerealiseerd. Tijdens gesprekken met het veld zijn thema's boven komen drijven. Deze thema's vormen de basis voor de Faro Uitvoeringsagenda. Elk thema heeft een eigen werkomgeving. Ook de AWN is actief, zie hierboven bij 'landelijk bestuur'. Je kunt onze projecten bekijken via [het prikbord](#). Laat het ons horen als je er wat van vindt.
Meer willen weten over de voortgang evaluatie Erfgoedveld breed? Klik [hier](#).

Van de werkgroep Jongeren

Ook de Werkgroep Jongerenleden heeft nieuws! De werkgroep is druk bezig met het voorbereiden van de workshops 'Archeologisch Koken', waarin jongeren hun keukenvaardigheden kunnen verbeteren aan de hand van het verleden! Deze workshops bieden niet alleen een leuke en smakelijke manier om het verleden te beleven, maar geven jongeren ook de kans om zich te ontwikkelen tot echte keukenprinsen en -prinsessen. Houd je mailbox in de gaten en schrijf je snel in, want er is beperkte ruimte en vol is vol!

Daarnaast heeft de eerste meet-up 'De Toekomst van Archeologie Begint Hier!' plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn verschillende jongeren in gesprek gegaan over de relevante, actualiteit en waarde van het domein 'Archeologie' onder Leidse jongeren. De meet-up was georganiseerd door Ruben van Dijk, voorzitter van de Werkgroep Jongerenleden en oprichter van adviesbureau 'Past Forward'. In de komende uitgave van het AWN-magazine zal hij meer vertellen over het verloop van deze avond en een terug- en vooruitblik bieden op zijn betrokkenheid bij jongeren. Het wordt een nummer om naar uit te kijken!

Enkele studenten leidden ons rond over de opgraving en zij waren ook heel enthousiast. Zelfs na afloop versnaperingen en een drankje.

Op maandag 31 juli begonnen wij als vrijwilligers samen met een aantal leden van de Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water (LWAOOW) en nog een paar vrijwilligers aan de opgraving. Week 31 was speciaal gericht op deelname van vrijwilligers.
Het middenschip waarop de bun (waterdoorlatend gedeelte waar de vis in wordt vervoerd) zich bevindt moest nog worden opgegraven en dat werd onze taak.
De uitgegraven klei werd gespoeld waarna deze werd onderzocht op visresten.
Daarvoor kwamen nog een paar specialisten van de RCE naar de opgraving.
Een paar vrijwilligers hebben ook nog scheepshout getekend.
Na drie dagen zijn Archie en ik er echter mee gestopt vanwege andere belangrijke werkzaamheden voor onze afdeling.
Hopelijk komt er nog een uitgebreider verslag of rapport over de opgraving.

Jan Boes
Voorzitter AWN Flevoland

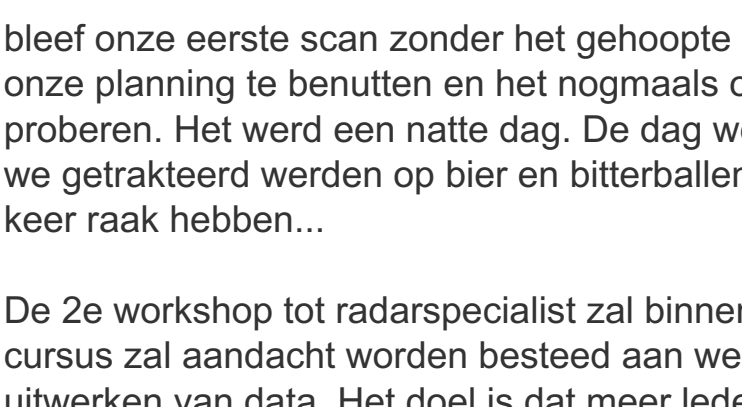
Onderzoek De Kreupel
In 2022 is geofysisch onderzoek op de locatie De Kreupel in het IJsselmeer uitgevoerd en net als bij de Hoornse Hop is hierbij een aantal kansrijke locaties aan het licht gekomen. Op diverse plaatsen zijn wrakken aangetroffen alsook enige kleine sonarcontacten. In overleg met de RCE kunnen LWAOOW-ers met een BMA-certificaat (Basiscursus Maritieme Archeologie) binnenkort meedoen aan het (duik-)onderzoek. Focusobject is een op een diepte van 4 à 5 meter gelegen wrak dat vermoedelijk uit de vroegmoderne tijd stamt. Doel is het wrak nader te verkennen en documenteren.

LWAOOW in Beeld
Om te laten zien waar de LWAOOW zich mee bezighoudt en om de resultaten van recent maritiem-archeologisch onderzoek van de leden bredere bekendheid te geven is de brochure 'LWAOOW in Beeld' samengesteld. Onder het motto 'LWAOOW-ers in beeld' zijn 23 projecten van vrijwilligers in de maritieme archeologie in woord en beeld. Deze projecten hoeven niet altijd onder water te liggen, maar kunnen ook bij werkzaamheden aan land- en waterbodems aan het licht zijn gekomen. Voor vrijwilligers in de onderwaterarcheologie is dit vaak aanleiding een onderzoek te doen naar de historie van het aangetroffen object of regio en kunnen zij hiermee een bijdrage leveren aan ons maritiem erfgoed. Het rijk geïllustreerde boekwerkje is hiermee een laagdrempelig visitekaartje dat inmiddels in ieder afdelingsbibliotheek aanwezig is.

Van de werkgroep Steentijd

Database
De Landelijke Werkgroep Steentijd heeft een subsidie aangevraagd en verkregen om een "database" met ontwikkelen om vondsten is op te slaan. Uitgangspunt hierbij is dat leden van de werkgroep met verschillende kennisniveaus hiervan gebruik kunnen maken. Dit geldt zowel voor het lithische materiaal als de artefacten.
Leidend is een drieluipsysteem. Het eerste beeldt het lithisch materiaal; in veld 1 wordt gekozen voor de hoofdgroep (vuursteen, overig lithisch materiaal, hout, bot, enz.) In veld 2 verschijnt vervolgens, op basis van de eerste keuze een keuzetabel waarin, als in veld 1 gekozen is voor vuursteen, een landentabel. In veld 3 komt vervolgens een keuzetabel op met de diverse vuursteensoorten uit het in het vorige veld gekozen land. Idem voor de artefacten; in veld 1 wordt de hoofdgroep gekozen (klingen, messen, schaven, enz.), in veld 2 op basis van de eerste keuze een keuzemenu met een verdere opsplitsing (bijvoorbeeld afslagmessen, klingmessen, rugmessen als voor messen is gekozen) en in het derde veld komen we bij een toewijzing aan een specifiek artefact (in dit voorbeeld als gekozen is voor rugmessen een rugmes met natuurlijke rug en met een geretoucheerde rug). Tijdens de komende afgevaardigdendag zal deze mogelijkheid gepresenteerd worden. Dan zal ook aandacht worden besteed aan de mogelijkheid om dit systeem voor andere soorten artefacten te gebruiken (aardewerk, glas, metaal, enzovoort).

Boek midden-Paleo artefacten uit Brabant
In het voorjaar zal als initiatief van de werkgroep een lijvig boek verschijnen over 550 midden paleolithische vondsten in Brabant. Daarin wordt onder andere uitgebreid ingegaan op typologie en technologie, curated technology, spookwerktuigen en exportartefacten, lokale en exotische steensoorten en de mammoetsteppen. Verder zijn er 28 pagina's met tekeningen van de artefacten, foto's ter verduidelijking, kaarten, tabellen en een uitgebreide literatuurverwijzing opgenomen. Een voorbeeld waar samenwerking tussen werkgroepleden toe kan leiden. Zodra het boek beschikbaar is hoort u van ons.

bleef onze eerste scan zonder het gehoopte resultaat. We besloten een opengevallen plek in onze planning te benutten en het nogmaals op een plek naast de vorige scan nog eens te proberen. Het werd een natte dag. De dag werd afgesloten met een nazit in de oranje waar we getrakteerd werden op bier en bitterballen door de aanragers. Nu maar hopen dat we deze keer raak hebben...

De 2e workshop tot radarspecialist zal binnenkort van start gaan, helaas zit deze al vol. In deze cursus zal aandacht worden besteed aan werken met bodemradar (scannen) inclusief het uitwerken van data. Het doel is dat meer leden overweg kunnen met de radar, ook zelfstandig, zodat we meer aanvragen kunnen aannemen en uitvoeren in de toekomst.

Op zaterdag 11 november is er weer een studiedag geofysica, ditmaal in de herberg in het Archeon. Voor meer informatie over het programma en aanmelden zie [de link](#).

Landelijk archeologisch onderzoek onder de aandacht: zonnekalender bij Tiel

Archeologen hebben in Tiel een 'openluchtheilgdom' gevonden van zo'n 4000 jaar oud. Het nieuws van afgelopen juni trok veel [media-aandacht](#). Het huvels werden gebruikt als grafheuvel en de grootste daarnaast als zonnekalender.

Archeologische tentoonstelling onder de aandacht: sloebers van de Waalkade

Ter gelegenheid van het 55-jarig bestaan organiseert AWN-afdeling Nijmegen en Omstreken in het 16^e eeuwse Besiendershuis een expositie over het leven aan de Waalkade in de 18^e en 19^e eeuw aan de hand van een bijzonder vondstcomplex. Met een laagdrempelig aanpak en gratis toegang wil de afdeling laten zien hoe er door onze minder bevoorrechte voorouders aan de Waalkade werd gewoond, en hoe vrijwilligers in coronatijd een heel bijzonder beerputonderzoek hebben verricht in samenwerking met Bureau Archeologie van de gemeente Nijmegen. Het gaat hier om onderzoek van een beerkelder die in 1996 op onorthodoxe wijze is leeggevoegd. De inhoud is daarna gewassen en gedroogd. Aangezien het slechts één vondstnummer

betrof was dit een ideaal Corona-thuiswerkproject waarbij via een app-groep werd gecommuniceerd. De vrijwilligers van het project zullen zelf toelichting geven bij deze kleine expositie. De opening is op **zondag 1 oktober** en de expositie zal te zien zijn **t/m zondag 29 oktober**. De expositie is ook geschikt voor kinderen. Het Besiendershuis ligt in de benedenstad van Nijmegen (**Steenstraat 26**). Te voet uitstekend bereikbaar vanuit het centrum. Foto: Aad Hendriks.

Nog geen lid van AWN?

Deze nieuwsbrief delen?

Share Tweet Share Pinterest

Onze socials

Website Facebook Twitter LinkedIn YouTube Instagram

Deze e-mail is verzonden naar [{{email}}](#). Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u medewerker@awn-archeologie.nl toe aan uw adresboek.

